

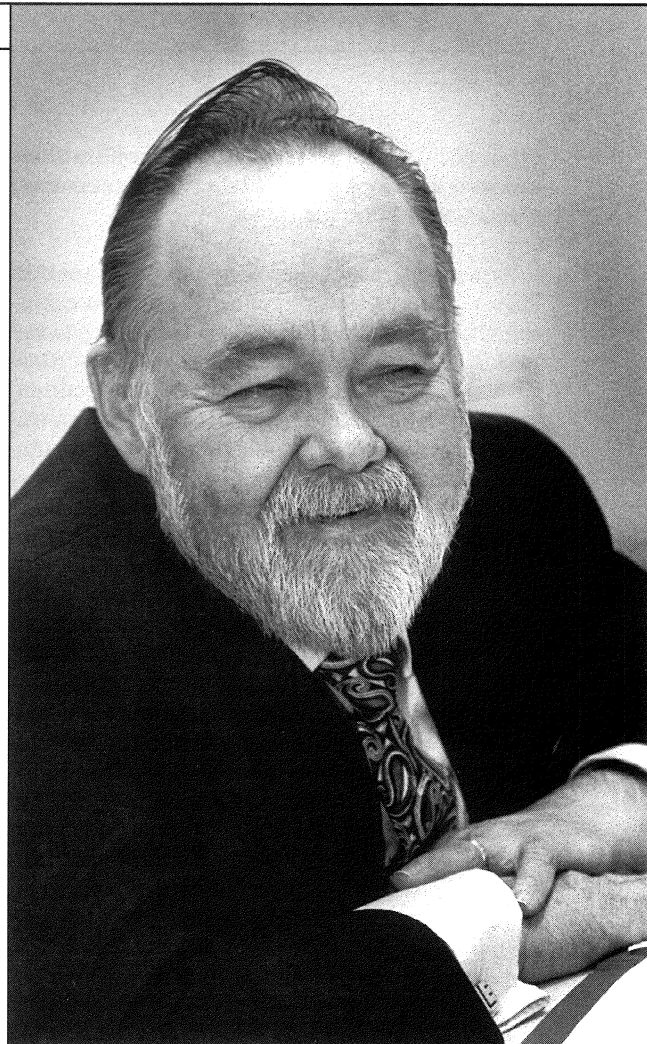
ANTTI KAUPPIJohn A. Niemi —
aikuiskasvatuksen
uranuurtaja

John A. Niemi on toiminut lähes neljäkymmenen vuoden ajan aikuiskasvatuksen teorian ja käytännön saumakohtassa. Hän on opettanut Yhdysvaltain laivastossa eskimoja ja intiaaneja lukemaan, suunnitellut aikuiskasvatuksen järjestämistä Alaskassa sekä toiminut yliopiston täydennyskoulutusyksikön ja kansainvälisen tietopankin, ERIC-clearinghousen, johtajana. Vuodesta 1966 lähtien hän on vaikuttanut aikuiskasvatuksen professorina University of British Columbiassa, Northern Illinois Universityssä ja vieraillevana professorina Helsingin yliopistossa useampaan otteeseen sekä Yhdysvaltain aikuiskasvatuksen professorien yhdistyksen puheenjohtajana.

Näköalapaikaltaan John A. Niemi on vuosien saatossa kirjoittanut useita julkaisuja ja opettanut lukemattomilla kursseilla eri yliopistoissa ympäri maailmaa. Hän on ansioitunut paitsi tutkijana myös opettajana, josta tunnustuksena hänelle on myönnetty hyvin ansaittu arvonimi 'Presidential Teaching Professor'. Kiinnostuksen kohteinaan hän kertoo tällä hetkellä olevan henkilöstön kehittämisen, etäopiskelun ja vertailevan tutkimuksen. Kokemuksen syvällä rintaäänellä hän luottaa aikuiskasvatuksen kehitystä ja visioi tulevaisuutta.

Grass Roots

Aikuiskasvatus on ollut historian saatossa varsin marginaalinen alue. Tämä on toisaalta rajan-

John A. Niemi, University of British Columbia

nut aikuiskasvatuksen mahdollisuuksia, mutta samalla mahdollistanut joustavuuden. John A Niemi näkee aikuiskasvatuksen historian osoittavan luovaa erilaisten teoreettisten ja käytännöllisten lähtökohtien yhteennivomista ja monenlaisten sovellusten kehittämistä.

Ensimmäinen laajempi kannanotto aikuiskasvatuksen alueella on Englannissa julkaistu 1919 mietintö (The 1919 report). Yhdysvalloissa aikuiskasvatus on syntynyt kahdesta eri traditiosta. Toisaalta aikuisten oppimiskykyä tutkineen E.L. Thorndiken (1927) tutkimukset Columbia Universityssä osoittivat aikuisten kykenevän oppimaan varsin hyvin; toisaalta Eduard Lindemanin (1926) työ vapaan aikuiskasvatuksen alueella toi esille aikuiskasvatuksen yhteiskunnallisen perustan.

Vuosisadan kuluessa keskeisiä aikuiskasvatukseen vaikuttaneita tekijöitä ovat olleet mm. maahanmuuttajien opettaminen lukemaan, toinen maailmansota sekä kehitys muilla tieteenaloilla, esimerkiksi sosiaalipsykologinen tutkimus ryhmien merkityksestä, ovat suuresti vaikuttaneet aikuiskasvatuksen alueella. John A. Niemen mukaan aikuiskasvatuksen identiteetti omana tieteenalanaan alkoi kehittyä kuitenkin vasta 1970-luvulla. Se on näkynyt esimerkiksi kvalitatiivisen tutkimusotteen merkityksen kasvamisessa — nyt jo noin 70% aikuiskasvatuksen väitöskirjoista Northern Illinois Universityssä tehdään kvalitatiivisin menetelmin.

Aikuiskasvatuksen keskeinen akilleen kantapää Yhdysvalloissa on ollut (toisin kuin Suomessa) vankan filosofisen perustan puute, pohjaa John A. Niemi. Ideoita lainattiin muilta — yritettiin ja erehdyttiin. Keittokirjamaiset lähestymistavat ovat olleet kunnialla. Ollaan väitelty siitä kumpi on merkityksellisempi opetusprosessi vai oppisisältö huomioimatta aina, että molempia tarvitaan.

John A. Niemen kiinnostus aikuiskasvatuksessa suuntautuu tätänykyään henkilöstön kehittämiseen, etäopiskeluun ja vertailevaan tutkimukseen.

Itse-ohjattu oppiminen

Eräänä aikuiskasvatuksen painopistealueena John A. Niemi näkee itse-ohjatun oppimisen. Ensimmäiset itse-ohjatusta oppimisesta puhuneet henkilöt olivat Malcolm Knowles (1970) ja Allen Tough (1969) 1960-luvulla. Knowles otti käsitteen andragogiikka kuvaamaan aikuisesta itsestään ohjautuvaa oppimista. Tough puolestaan tutki aikuisten omia oppimisprojekteja. Heidän taustallaan oli Cyril Houlen luentomuitiinpanojen perustalta julkaistu teos 'The Inquiring Mind' (1961). Siinä Toughin opettaja loi perustaa sekä opiskelumotiivien että aikuiskoulutukseen osallistumisen tutkimukselle.

Vuosien saatossa itse-ohjautuvaa oppimista on kritisoitu useasta näkökulmasta. Oppimista ei voi tehdä yksin — turvallisen ilmapiirin ja jatkuvan tuen merkitys oppimiselle on tiedostettu tärkeäksi. On myös todettu, että hyvin harvat itse aloittavat opiskelun. Näin yhteisön merkitys oppimiselle korostuu varsinkin opiskelun alkuvaiheessa. Lisäksi on todettu, että läheskään kaikki aikuiset eivät osaa oppia.

Merkittävä kehityssuuntaus itseohjautuvan oppimisen alueella onkin John A. Niemen mielestä oppimaan oppimisen tutkimus. Esimerkiksi Robert M. Smith (1989) on tarkemmin paneutunut oppimaan oppimisen ehtojen tarkasteluun. Tärkeää on myös oppimisen näkeminen kontekstissaan. Tämähän on reflektiivisen työntekijän (reflective practitioner) keskeinen ulottuvuus (Schön 1983).

Tiimin ja organisaation oppiminen

1950-luvulla tiedostettiin ryhmien merkitys oppimiselle. Tänä päivänä korostetaan enemmän tiimien oppimista. Ryhmässä oppiminen on John A. Niemen mukaan eri asia kuin tiimissä oppiminen: ryhmässä oppimisessa korostuu enemmän ryhmän jäsenenä toimiminen ja vuorovaikutuksen rakentaminen; tiimissä oppiminen on osallistavampaa — siihen nivoutuu läheisesti myös soveltaminen ja ammattitaidon käyttö.

Leonard Nadlerin (1970) myötä siirryttiin Yhdysvalloissa koulutusajattelusta henkilöstön kehittämisajatteluun. Koulutus oli vain osa henkilöstön kehittämistä. Se piti nähdä laajemmin myös työntekijän urakehityksen ja koko organisaation kehittämiseen liittyen.

Japanin talouselämän esimerkki alkoi elää myös aikuiskasvatukseen liittyen. Innovatiiviset yritykset ja niiden harjoittama tapa organisoida toimintaansa sekä sen edellyttämä oppiminen integroivat itse-ohjatun ja tiimissä tapahtuvan oppimisen osaksi organisaation oppimista.

Huolimatta talouselämään perustuvista esimerkeistä organisaation oppiminen tulisi nähdä laajemmin yhteisöjen oppimisena, jolloin ajattelutapaa voitaisiin soveltaa myös laajemmin erilaisten yhteisöjen kehittämiseen, tuumii John A. Niemi.

Tulevaisuus

Tulevaisuudessa oppiminen muodostuu yhä kiinteämmäksi osaksi elämää. Elinikäisen oppi-

misen idea rakentuu osaksi oppimisyhteiskuntaa, jossa elinpiiri avartuu monessa suhteessa. Erityisesti kansainvälistymisen merkitys tulee korostumaan. Oppiminen nivoutuu yhä enemmän osaksi osallistumista päätöksentekoon yhteisistä asioista ja oppijoiden vapauttamista (empowerment) itsenäisten ratkaisujen tekemiseen.

Tämä näkemys itse asiassa perustuu pitkälle vuoden 1919 mietinnön linjauksiin. ”Nyt olemme siirtymässä retoriikasta käytäntöön”, toteaa John A. Niemi. Hänen perusteltuun näkemykseensä ja vakuuttavaan olemukseensa on helppo uskoa.

LÄHTEET

Houle, C.O. 1961. *The inquiring mind*. Chicago.

Knowles, M.S. 1970. *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Chicago: Follett.

Lindeman, E. 1926/1989. *The meaning of Adult Education*. (Reprinted by University of Oklahoma). Oklahoma Research Center for Continuing Professional and Higher Education.

Schön, D.A. 1983. *The Reflective Practitioner*. New York: Basic Books.

Smith, R.M. 1989. *Learning to learn across the life span*. San Francisco: Jossey Bass.

The 1919 report. *The final and interim reports of the adult education committee of the ministry of reconstruction*. Reprinted in 1980. Department of Adult Education, University of Nottingham.

Tough, A. 1969. *Adults' Learning Projects*.

KUVAT: Kalevi Keski-Korhonen